

Zatrudnianie w administracji publicznej

redakcja naukowa
Helena Szewczyk

LEX

a Wolters Kluwer business

Zatrudnianie w administracji publicznej

redakcja naukowa
Helena Szewczyk

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX
a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

Stan prawny na 30 listopada 2013 r.

Recenzent

Prof. UW dr hab. Łukasz Pisarczyk

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne

Anna Krzesz

Łamanie

Wolters Kluwer

Układ typograficzny

Marta Baranowska

Projekt okładki

Studio Kozak

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ

Więcej na www.legalnakultura.pl

POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-4534-7

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów	11
Wstęp	13
CZĘŚĆ I	
ZATRUDNIENIE W SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH	15
Rozdział I	
Umowa o pracę na czas określony jako podstawa nawiązania stosunku pracy w samorządzie terytorialnym	17
1. Rodzaje umów o pracę zawieranych z pracownikami samorządowymi – uwagi ogólne	17
2. Umowa zawierana z osobą podejmującą po raz pierwszy zatrudnienie na stanowisku urzędniczym	18
3. Umowa o pracę na zastępstwo – na czas usprawiedliwionej nieobecności zastępowanego pracownika	28
4. Umowa o pracę na stanowisku doradcy czy asystenta – na czas pełnienia funkcji przez kierownika urzędu	29
5. Podsumowanie	31
Bibliografia	32
Rozdział II	
Umowa o pracę na zastępstwo w samorządowych jednostkach organizacyjnych	35
1. Uwagi wprowadzające	35
2. Zakres podmiotowy umów o pracę na zastępstwo w samorządowych jednostkach organizacyjnych	36
3. Pojęcie i istota umowy o pracę na zastępstwo pracownika samorządowego	38
4. Treść i forma umowy o pracę na zastępstwo	40
5. Ustanie stosunku pracy powstałego w wyniku zawarcia umowy o pracę na zastępstwo	42
6. Uprawnienia pracowników samorządowych z tytułu bezprawnego rozwiązania umowy o pracę na zastępstwo	44
7. Uwagi końcowe	45
Bibliografia	46

Rozdział III

Dopuszczalność stosowania telepracy w samorządzie terytorialnym	48
1. Uwagi wprowadzające	48
2. Dopuszczalność stosowania umowy o telepracę w samorządowych jednostkach organizacyjnych	49
3. Pojęcie i istota telepracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych	51
4. Porozumienie w sprawie telepracy	54
5. Przesłanki wprowadzenia telepracy u danego pracodawcy samorządowego	56
6. Treść i forma umowy o telepracę	57
7. Rozwiązanie umowy o telepracę z pracownikiem samorządowym	60
8. Uwagi końcowe	60
Bibliografia	61

Rozdział IV**Zmiana treści stosunku pracy w samorządowych jednostkach**

organizacyjnych	63
1. Pojęcie pracownika samorządowego	63
2. Elementy treści stosunku pracy pracowników samorządowych	68
3. Ogólne zasady modyfikacji treści stosunku pracy w zależności od formy zatrudnienia pracownika	76
4. Szczegółowy tryb zmiany stanowiska pracownika samorządowego	88
5. Podsumowanie	98
Bibliografia	99

Rozdział V**Czas pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych**

103	103
1. Uwagi wstępne	103
2. Regulacja prawna czasu pracy w samorządzie terytorialnym	105
3. Systemy i rozkład czasu pracy	106
4. Praca w godzinach nadliczbowych	109
5. Ewidencja i kontrola czasu pracy	114
6. Czas pracy w podróży służbowej	116
7. Podsumowanie	117
Bibliografia	119

Rozdział VI**Wynagradzanie pracowników samorządowych**

122	122
1. Uwagi wstępne	122
2. Zasady ustalania wynagrodzenia za pracę pracowników samorządowych	123
3. Składniki wynagrodzeń pracowników samorządowych	127
4. Jawność wynagrodzeń pracowników samorządowych	148
5. Podsumowanie	149
Bibliografia	150

Rozdział VII

Urlopy bezpłatne i szkoleniowe w samorządzie terytorialnym	154
1. Urlopy bezpłatne pracowników samorządowych	154
2. Urlopy szkoleniowe	163
Bibliografia	175

Rozdział VIII

Obowiązek podnoszenia kwalifikacji przez pracowników samorządowych	178
1. Uwagi wstępne	178
2. Podstawy prawne podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych	180
3. Zasady podnoszenia wiedzy i kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych	186
4. Zakres odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu pracy w przedmiocie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych	191
5. Podsumowanie	195
Bibliografia	196

Rozdział IX

Wygaśnięcie stosunku pracy pracowników samorządowych	199
1. Uwagi wprowadzające	199
2. Śmierć pracownika jako przyczyna wygaśnięcia stosunku pracy	201
3. Świadczenie pracy a wygaśnięcie stosunku pracy pracownika samorządowego	202
4. Przejście praw majątkowych oraz długów zmarłego pracownika samorządowego na następców prawnych	203
5. Odprawa pośmiertna	206
6. Wygaśnięcie stosunku pracy wskutek upływu 3-miesięcznego okresu tymczasowego aresztowania pracownika samorządowego	208
7. Wygaśnięcie stosunku pracy wskutek upływu 7-dniowego terminu od dnia rozwiązania stosunku pracy z wyboru	210
8. Zmiany w podziale terytorialnym kraju a wygaśnięcie stosunku pracy	211
9. Uwagi końcowe	212
Bibliografia	213

CZĘŚĆ II

ZATRUDNIENIE W SŁUŻBIE CYWILNEJ	215
--	-----

Rozdział X

Nabór na wyższe stanowiska w służbie cywilnej	217
1. Wstęp	217
2. Wymagania związane z wyższym stanowiskiem w służbie cywilnej	218
3. Tryby obsadzania wyższych stanowisk w służbie cywilnej	220

4. Tryb zewnętrzny	221
5. Tryb wewnętrzny	228
6. Przeniesienie pracownika zajmującego wyższe stanowisko w służbie cywilnej na stanowisko urzędnicze w tej samej miejscowości	232
7. Podsumowanie	233
Bibliografia	233

Rozdział XI

Dyspozycyjność w służbie cywilnej	236
1. Wprowadzenie	236
2. Pojęcie dyspozycyjności w służbie cywilnej	237
3. Rodzaje instytucji służących zmianie treści stosunku pracy w służbie cywilnej	239
4. Postępowanie odwoławcze od decyzji o przeniesieniu	248
5. Wpływ szczególnych zadań służby cywilnej na wzmożoną dyspozycyjność urzędników	249
6. Zastosowanie konstrukcji prawnej wypowiedzenia zmieniającego w służbie cywilnej	251
7. Wnioski końcowe	252
Bibliografia	253

Rozdział XII

Rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z mianowanym urzędnikiem służby cywilnej	255
1. Uwagi wprowadzające	255
2. Istota rozwiązania stosunku pracy z mianowanym urzędnikiem służby cywilnej bez wypowiedzenia	256
3. Przyczyny rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez urzędnika służby cywilnej	256
4. Wina jako przesłanka rozwiązania stosunku pracy z urzędnikiem służby cywilnej bez wypowiedzenia	260
5. Utrata prawa pracodawcy do rozwiązania stosunku pracy z urzędnikiem służby cywilnej bez wypowiedzenia z winy urzędnika ..	276
6. Uprawnienia urzędnika służby cywilnej w związku z wadliwym rozwiązaniem stosunku pracy	277
7. Podsumowanie	277
Bibliografia	278

Rozdział XIII

Urlopy pracownicze w służbie cywilnej	282
1. Uwagi wstępne	282
2. Kodeks pracy jako podstawa udzielania urlopów członkom korpusu służby cywilnej	283
3. Szczególne rodzaje urlopów pracowniczych w służbie cywilnej	288
4. Podsumowanie	299
Bibliografia	300

Rozdział XIV**Obowiązki członków korpusu służby cywilnej o charakterze**

państwowym	303
1. Uwagi wprowadzające	303
2. Zakaz kierowania się interesem jednostkowym lub grupowym	308
3. Zakaz publicznego manifestowania poglądów politycznych	309
4. Zakaz uczestniczenia w strajku lub akcji protestacyjnej zakłócającej normalne funkcjonowanie urzędu	311
5. Zakaz łączenia zatrudnienia w służbie cywilnej z mandatem radnego ..	314
6. Zakaz tworzenia partii politycznych i uczestniczenia w nich urzędnika i członka służby cywilnej zajmującego wyższe stanowisko	315
7. Zakaz pełnienia funkcji w związkach zawodowych przez członka służby cywilnej zajmującego wyższe stanowisko	317
8. Uwagi końcowe	318
Bibliografia	319

Rozdział XV**Obowiązek poddania się okresowej ocenie kwalifikacyjnej**

przez członka korpusu służby cywilnej	322
1. Uwagi wprowadzające	322
2. Pierwsza ocena w służbie cywilnej	325
3. Zasady dokonywania oceny okresowej członka korpusu służby cywilnej	332
4. Uwagi końcowe	342
Bibliografia	343

Rozdział XVI**Odpowiedzialność porządkowa i dyscyplinarna członków korpusu**

służby cywilnej za naruszenie obowiązków służbowych	345
1. Pojęcie odpowiedzialności porządkowej i dyscyplinarnej w służbie cywilnej	345
2. Odpowiedzialność dyscyplinarna członków korpusu służby cywilnej ..	349
3. Komisje dyscyplinarne	354
4. Rzecznik dyscyplinarny	357
5. Przebieg postępowania dyscyplinarnego	358
6. Odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej	363
7. Odwołanie od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej	364
8. Czynności podejmowane po uprawomocnieniu się orzeczenia	365
9. Koszty postępowania dyscyplinarnego	366
10. Odpowiedzialność porządkowa członków korpusu służby cywilnej	366
11. Podsumowanie	368
Bibliografia	369

Indeks	371
---------------------	-----

Wykaz ważniejszych skrótów

Akty prawne

- k.c. - ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.k. - ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483)
- k.p. - ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.a. - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267)
- k.p.c. - ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- u.p.s., pragmatyka samorządowa
u.p.s. z 1990 r. - ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 z późn. zm.)
- u.s.c. - ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 227, poz. 1505 z późn. zm.)
- u.s.c. z 1999 r. - ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 z późn. zm.)
- u.s.c. z 2006 r. - ustawa z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz.U. nr 170, poz. 1218 z późn. zm.)
- u.s.g. - ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)
- u.s.p. - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.)
- u.s.w. - ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.)

Czasopisma i publikatory

- Dz. U. - Dziennik Ustaw
- GSP - Gdańskie Studia Prawnicze

M.P.	- Monitor Polski
MPP	- Monitor Prawa Pracy
OSA	- Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNAP	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna i Pracy
OSNAPiUS	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Pracy
OSNP	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy
OSP	- Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	- Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	- Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OwSS	- Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
PiP	- Państwo i Prawo
PiZS	- Praca i Zabezpieczenie Społeczne
Sam. Teryt.	- Samorząd Terytorialny

Inne

NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
SA	- sąd apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
TK	- Trybunał Konstytucyjny
WSA	- wojewódzki sąd administracyjny

Wstęp

Już ponad trzydzieści lat temu pisano o konieczności reformy prawa służby publicznej PRL, widząc poważne niedomagania w pracy urzędów państwowych wynikające z centralistycznych wynaturzeń byłego systemu, które ujawnił głęboki kryzys polityczny i gospodarczy na początku lat osiemdziesiątych ubiegłego stulecia¹.

Podstawą funkcjonowania demokratycznego państwa prawnego jest bowiem kompetencja i uczciwość osób sprawujących funkcje publiczne w ramach tzw. służby publicznej, których powierzenie łączy się z wysokim stopniem zaufania publicznego, ponieważ podejmowane w ramach ich pełnienia decyzje mogą wywołać istotne skutki w sferze interesów państwa i społeczeństwa.

Minęło ponad 20 lat od rozpoczęcia reformy prawa urzędniczego w naszym kraju na skutek zmiany ustroju społeczno-gospodarczego oraz wprowadzenia społecznej gospodarki rynkowej. Nie można jednak uznać, że reforma ta została zakończona. Jesteśmy dopiero na początku trudnej drogi prowadzącej do ostatecznego uformowania optymalnego, stabilnego modelu zatrudnienia w szeroko pojętej służbie publicznej, który powinien obowiązywać w demokratycznym państwie prawnym².

W zakres tzw. służby publicznej wchodzi m.in. dwa podstawowe jej segmenty, tj. członkowie korpusu służby cywilnej oraz pracownicy samorządowi, którym poświęcono więcej uwagi w niniejszej pracy. Starano się w niej ukazać istotne problemy związane z zatrudnianiem tych grup społeczno-zawodowych na tle przemian współczesnego prawa urzędniczego oraz prawa pracy. Poruszono najbardziej aktualne zagadnienia, które nie były dotychczas jeszcze omówione w tak szerokim zakresie w piśmiennictwie prawniczym, a które są źródłem rozbieżnej wykładni i rozlicznych problemów interpretacyjnych w procesie stosowania prawa.

Warto zatem zastanowić się nad stanem obecnym i kondycją współczesnego prawa urzędniczego w Polsce oraz nad perspektywami jego dalszego rozwoju w aspekcie koniecznej jego przebudowy w warunkach społecznego ustroju pracy w naszym kraju oraz członkostwa Polski w Unii Europejskiej, które wywiera określony wpływ na funkcjonowanie administracji publicznej w krajach członkowskich.

Dalsza dyskusja na temat kształtu nowego prawa urzędniczego stanowi odpowiedź na coraz słabszą pozycję polskiego państwa oraz zły stan finansów publicznych. Oczywiście poprawa takiego stanu rzeczy nie zależy tylko od skutecznych regulacji prawnych, ale bez nich trudno mówić o konstruktywnej przebudowie zarówno samego prawa urzędniczego, jak i istniejących struktur państwa.

¹ Por. T. Zieliński, *Podstawowe problemy reformy prawa służby państwowej w PRL*, PiP, z. 9, s. 45 i n. z cytowaną tam literaturą.

² Zob. A. Dubowik, Ł. Pisarczyk, *Prawo urzędnicze*, Warszawa 2011, s. 13 i n.

Należy mieć nadzieję, że praca ta stanie się przydatna nie tylko studentom kierunków studiów, takich jak: administracja, prawo, zarządzanie, politologia itd., ale również praktykom zajmującym się na co dzień interpretacją i stosowaniem prawa urzędniczego. Podjęto również próbę analizy i oceny wybranych konstrukcji i rozwiązań prawnych oraz sformułowania w tym zakresie wniosków *de lege ferenda*. W związku z powyższym oprócz celów stawianym podręcznikom akademickim postawiono sobie jeszcze inne cele związane z zapotrzebowaniem praktyki na tego typu opracowania.

Starano się również spojrzeć szerzej na aktualne zagadnienia zatrudniania w administracji publicznej, nie stroniąc od zajęcia stanowiska w wielu kwestiach wymagających zmian i interwencji ustawodawcy. Dalsza przebudowa i reforma prawa urzędniczego stanowi „potrzebę chwili”. Polska potrzebuje bowiem spójnego aksjologicznie, czyli opartego na jednolitych założeniach aksjologicznych, systemu prawa urzędniczego wzorowanego na najlepszych regulacjach państw członkowskich Unii Europejskiej, które można zaadoptować w warunkach państwa postkomunistycznego, które boryka się wciąż z rozlicznymi problemami społeczno-gospodarczymi. Pomimo podejmowania licznych inicjatyw ustawodawczych oraz istnienia bogatego orzecznictwa sądów i trybunałów w naszym kraju do dnia dzisiejszego nie stworzono bowiem jednolitego modelu zatrudnienia w służbie publicznej zgodnie z konstytucyjnymi zasadami określonymi w art. 30, 60 i 153 i innych Konstytucji RP. Inna rzecz, że aby kształt nowego modelu był stabilny i optymalny dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju państwa konieczne są także zmiany samej Konstytucji RP.

CZĘŚĆ I

Zatrudnienie w samorządowych jednostkach organizacyjnych

Umowa o pracę na czas określony jako podstawa nawiązania stosunku pracy w samorządzie terytorialnym

1. Rodzaje umów o pracę zawieranych z pracownikami samorządowymi – uwagi ogólne

Najistotniejszym aktem prawnym określającym podstawy nawiązania stosunku pracy w samorządzie terytorialnym jest ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹. Zgodnie z art. 4 ust. 1 u.p.s. pracownicy samorządowi zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę, wyboru oraz powołania. Najpowszechniejszym sposobem zatrudnienia, dotyczącym największej liczby pracowników, niewątpliwie jest jednak umowa o pracę. Jest to typowa podstawa nawiązania stosunku pracy przede wszystkim dla stanowisk urzędniczych, pomocniczych i obsługi, a także dla doradców oraz asystentów.

Pragmatyka samorządowa w art. 16 ust. 1 wskazuje, że stosunek pracy pracownika samorządowego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę nawiązuje się na czas nieokreślony lub na czas określony. Jeżeli zachodzi konieczność zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy, pracodawca może w tym celu zatrudnić innego pracownika na podstawie umowy o pracę na czas określony, obejmujący czas tej nieobecności.

Jednocześnie w przypadku osób podejmujących po raz pierwszy pracę na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, w jednostkach, o których mowa w art. 2 u.p.s., umowę o pracę zawiera się na czas określony, nie dłuższy niż sześć miesięcy, z możliwością wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy za dwutygodniowym wypowiedzeniem.

Innymi słowy, wyżej powołane uregulowanie prawne w sposób jednoznaczny przesądza o tym, że ustawodawca określił swoisty *numerus clausus*, tj. katalog zamknięty umów o pracę, które mogą funkcjonować w samorządzie

¹ Dz. U. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.

terytorialnym². Pracownicy samorządowi mogą być zatrudniani bowiem wyłącznie na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony albo określony, w tym także na zastępstwo za nieobecnego pracownika. W związku z tym, co wydaje się być oczywistą konsekwencją przedmiotowego uregulowania, pracodawca samorządowy nie może zatrudniać pracowników na podstawie innych, przewidzianych w kodeksie pracy umów o pracę – umowy na okres próbny³, umowy na czas wykonania określonej pracy, umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego czy spółdzielczej umowy o pracę⁴.

Co więcej, należy jednak wskazać, że pracodawca zatrudniający pracowników samorządowych z jednej strony jest wprawdzie związany wyższej wskazanym katalogiem możliwych do zastosowania umów o pracę, ale z drugiej ma ograniczoną swobodę w zakresie ich doboru. W większości jednak przypadków okoliczność, że zastosowanie znajdzie umowa na czas nieokreślony zamiast umowy terminowej, zależy będzie jedynie od swobodnego uznania pracodawcy samorządowego. Wyjątkami od powyższej zasady są trzy przypadki obligatoryjnego zatrudnienia na czas określony: umowa zawierana z osobą podejmującą po raz pierwszy zatrudnienie na stanowisku urzędniczym, umowa o pracę na czas zastępstwa oraz umowa o pracę na stanowisku doradcy czy asystenta – na czas pełnienia funkcji przez kierownika urzędu.

2. Umowa zawierana z osobą podejmującą po raz pierwszy zatrudnienie na stanowisku urzędniczym

Stosownie do brzmienia wyżej wskazanego art. 16 u.p.s. w przypadku osób podejmujących po raz pierwszy pracę na stanowisku urzędniczym, w tym także kierowniczym, stanowisku urzędniczym, w jednostkach, o których mowa w art. 2 u.p.s., umowę o pracę zawiera się na czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z owym art. 2 u.p.s. mowa tutaj o osobach podejmujących pracę w: urzędach marszałkowskich oraz wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych; starostwach powiatowych oraz powiatowych jednostkach organizacyjnych; urzędach gmin, jednostkach pomocniczych gmin, gminnych jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych; biurach (ich odpowiednikach) związków jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowych zakładów budżetowych utworzonych przez te związki; biurach (ich odpowiednikach) jednostek administracyjnych jednostek samorządu terytorialnego.

Po drugie, przedmiotowy przepis dotyczy tylko i wyłącznie osób zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych oraz kierowniczych stanowiskach

² K. Łapiński, *Umowa o pracę na czas określony w polskim i unijnym prawie pracy*, Warszawa 2011, s. 314.

³ A. Giedrewicz-Niewińska, *Nowe przepisy o podstawach nawiązania stosunku pracy z pracownikami samorządowymi*, MPP 2009, nr 4, s. 183.

⁴ B. Bury, *Umowa o pracę jako podstawa nawiązania stosunku pracy w administracji*, Gdańsko-Łódzkie Roczniki Prawa Pracy i Prawa Socjalnego 2012, nr 2, s. 73.

urzędniczych. Co ważne, ustawodawca w art. 4 ust. 2 u.p.s. wymienia je wprawdzie, ale w żadnym miejscu nie definiuje ich znaczenia ani nie wskazuje, jakimi szczegółowymi cechami powinno się charakteryzować dane stanowisko, aby mogło zostać zaliczone do jednej z powyższych kategorii. Jedynym rozwinięciem zagadnienia jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁵, w którym sporządzono wykaz stanowisk z podziałem między innymi na stanowiska urzędnicze i stanowiska kierownicze urzędnicze wraz z zaznaczeniem minimalnych wymagań kwalifikacyjnych (danych dotyczących wykształcenia, umiejętności zawodowych oraz stażu pracy). I tak, stosownie do treści załącznika nr 3 powyższego rozporządzenia, do kategorii stanowisk urzędowych zaliczamy między innymi: komornika, poborcę, starszego poborcę, sekretarza powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności oraz pozostałych członków wchodzących w jego skład (lekarza, psychologa, pedagoga, doradcę zawodowego, pracownika socjalnego), radcę prawnego, głównego specjalistę, inspektora, starszego specjalistę (starszego informatyka, starszego specjalistę ds. BHP, starszego geodetę, starszego kartografa), podinspektora, informatyka, geodetę, kartografa, specjalistę ds. BHP, samodzielnego referenta, referenta prawnego, referenta prawno-administracyjnego, kasjera, księgowego oraz młodszego referenta i młodszego księgowego. Z kolei do kategorii stanowisk kierowniczych urzędniczych przykładowo należą: sekretarz gminy, zastępca skarbnika, główny księgowy związku, kierownik urzędu stanu cywilnego oraz jego zastępca, geodeta miasta, geolog powiatowy, kierownik powiatowego ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, przewodniczący powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, naczelnik (kierownik, dyrektor) wydziału (biura, departamentu, jednostki równorzędnej), rzecznik prasowy, główny księgowy oraz jego zastępca, audytor wewnętrzny czy komendant straży miejskiej.

Z uwagi na powyższe, mimo braku definicji ustawowej, należy jednak przyjąć zgodnie z głosem przedstawicieli doktryny, że stanowiska urzędnicze to stanowiska pracy, na których pracownicy zajmują się realizacją zadań urzędu lub jednostki organizacyjnej, wykonując pracę o typowo merytorycznym charakterze. Natomiast kierownicze stanowiska urzędnicze, będące swego rodzaju podgrupą stanowisk urzędniczych, to stanowiska pracy związane z kierowaniem zespołem⁶.

Ostatecznie jako uzupełnienie powyższego warto wskazać, że stosownie do art. 6 u.p.s. pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych powinni posiadać obywatelstwo polskie⁷, pełną zdolność do czynności prawnych, kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy na określonym stanowisku, co najmniej wykształcenie średnie, a także nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz muszą cieszyć się nieposzlakowaną opinią. Z kolei pracownicy zatrudnieni na kierowniczych stanowiskach

⁵ Tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1050.

⁶ A. Piskorz-Ryń, I. Ślęczkowska, *Ustawa o pracownikach samorządowych. Komentarz*, Wrocław 2009, s. 35.

⁷ Z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 i 3 u.p.s.

Helena Szewczyk – doktor habilitowany nauk prawnych, radca prawny, ekonomistka, pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Socjalnej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; stypendystka zagranicznych uniwersytetów; autorka wielu publikacji naukowych z zakresu prawa pracy, prawa urzędniczego oraz prawa ubezpieczeń społecznych.

W książce przedstawiono poszczególne elementy statusu prawnego osób zatrudnionych w administracji publicznej (członków korpusu służby cywilnej oraz pracowników samorządowych) wynikające z aktualnych przepisów prawa, m.in. takie jak:

- nawiązanie stosunku pracy (w tym stosowanie umowy o pracę na zastępstwo oraz umowy o telepracę),
- obsadzanie stanowisk w służbie cywilnej oraz samorządzie terytorialnym,
- zmiana i zawieszenie stosunku pracy oraz ustanie stosunku pracy,
- prawa i obowiązki osób zatrudnionych w administracji publicznej,
- organizacja czasu pracy, wynagradzanie oraz urlopy pracownicze.

Omówiono ponadto ostatnią nowelizację ustawy o pracownikach samorządowych, która weszła w życie z dniem 1 września 2013 roku. Uwzględniono poglądy doktryny, najnowsze orzecznictwo sądowe i interpretacje urzędowe oraz dokonano wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce.

Publikacja skierowana jest do prawników samorządowych, pracowników administracji państwowej i samorządowej oraz kadrowych. Będzie przydatna studentom prawa, administracji, zarządzania zasobami ludzkimi, zarządzania i ekonomii. Może również stanowić pomoc w kształtowaniu i tworzeniu aktów prawnych regulujących kwestie zatrudnienia pracowników samorządowych i członków korpusu służby cywilnej.

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.książki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

ISBN 978-83-264-4534-7

9 788326 445347

cena 79 zł
(w tym 5% VAT)